

Dosarul nr.2r-564/19

Prima instanță: Judecătoria Ungheni, sediul Central (jud. M. Stratan)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. L. Bulgac, A. Panov, G. Dașchevici)

DECIZIE

09 octombrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Oleg Sternioală
Victor Burduh
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Feodora”, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Andrei Suprovici, Evdochia Suprovici, Ion Mardari, Tatiana Mardari împotriva lui Vasile Enachi, Ion Rusu, Societății cu Răspundere Limitată „Feodora”, intervenient accesoriu Compania de Asigurări „Grawe Carat Asigurări” Societate pe Acțiuni cu privire la încasarea prejudiciului material și moral,

împotriva încheierii din 28 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău prin care s-a restituit cererea de apel depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Feodora”, reprezentată de avocatul Vasile Lupu,

c o n s t a t ă:

La 11 mai 2018 Andrei Suprovici, Evdochia Suprovici, Ion Mardari și Tatiana Mardari, reprezentați de avocatul Gheorghe Tcaci au depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Vasile Enachi, Ion Rusu, SRL „Feodora”, intervenient accesoriu CA „Grawe Carat Asigurări” SA cu privire la încasarea în mod solidar în beneficiul lui Andrei Suprovici a prejudiciului material în sumă totală de 50000 de lei și a prejudiciului moral în cuantum de 1500000 de lei, în beneficiul Tatianeii Mardari a despăgubirilor ce constituie diferența dintre prestațiile sociale pe care le-a primit și valoarea întreținerii ce era prestată de părinți pentru perioada de la data decesului părinților până la 31 decembrie 2017 în sumă totală de 65928,29 de lei și a prejudiciului moral în cuantum de 2500000 de lei, în beneficiul lui Ion Mardari a despăgubirilor ce constituie diferența dintre prestațiile sociale pe care le-a primit și valoarea întreținerii ce era prestată de părinți pentru perioada de la data decesului părinților până la 31 decembrie 2017 în sumă totală de 52758,80 de lei și a prejudiciului moral în mărime de 2000000 de lei, în beneficiul Evdochiei Suprovici a prejudiciului moral în sumă de 1500000 de lei; în beneficiul reclamantilor Tatiana Mardari și Ion Mardari a despăgubirilor, sub formă de prestații periodice începând cu data de 01 ianuarie 2018 până la dispariția temeiurilor legale, în cuantum echivalent cu diferența dintre prestațiile sociale pe care le primesc și valoarea întreținerii ce era prestată de părinți, în beneficiul lui Andrei Suprovici a cheltuielilor

de judecată constituite din plata serviciilor de asistență juridică pentru toți reclamantii în suma de 10000 de lei și alte eventuale cheltuieli.

Prin încheierea din 15 martie 2019 a Judecătorei Ungheni, sediul Central s-a dispus încetarea procesului intentat la cererea de chemare în judecată depusă de Andrei Suprovici, Evdochia Suprovici, Ion Mardari, Tatiana Mardari, reprezentați de avocatul Gheorghe Tcaci împotriva SRL „Feodora”, Vasile Enachi, Ion Rusu, intervenient accesoriu CA „Grawe Carat Asigurări” SA, în partea pretenției ce ține de încasarea în mod solidar din contul pârâților SRL „Feodora”, Vasile Enachi și Ion Rusu în beneficiul reclamantilor Tatiana Mardari și Ion Mardari a despăgubirilor sub formă de prestații periodice începând cu data de 01 ianuarie 2018, până la dispariția temeiurilor legale, în cuantum echivalent cu diferența dintre prestațiile sociale pe care le primesc și valoarea întreținerii ce era prestată de părinți.

Prin hotărârea din 15 martie 2019 a Judecătorei Ungheni, sediul Central s-a admis parțial acțiunea și s-a dispus încasarea din contul SRL „Feodora” în beneficiul lui Andrei Suprovici a cheltuielilor pentru înmormântarea lui Ion Mardari și a Nelei Mardari, în sumă totală de 50000 de lei, fiind respinsă cererea privind încasarea din contul lui Vasile Enachi și Ion Rusu în beneficiul lui Andrei Suprovici a cheltuielilor pentru înmormântarea lui Ion Mardari și a Nelei Mardari; s-a încasat din contul lui Ion Rusu în beneficiul lui Andrei Suprovici a prejudiciului moral în urma decesului fiicei Nelea Mardari în mărime de 25000 lei; s-a încasat din contul lui Vasile Enachi în beneficiul lui Andrei Suprovici a prejudiciului moral în urma decesului fiicei Nelea Mardari în mărime de 25000 lei; s-a încasat din contul lui Ion Rusu în beneficiul lui Evdochia Suprovici a prejudiciului moral în urma decesului fiicei Nelea Mardari în mărime de 25000 de lei; s-a încasat din contul lui Vasile Enachi în beneficiul lui Evdochia Suprovici, a prejudiciului moral în urma decesului fiicei Nelea Mardari în mărime de 25000 lei, s-a încasat din contul SRL „Feodora” în beneficiul Tatianei Mardari diferența dintre prestațiile sociale pe care le-a primit și valoarea întreținerii ce era prestată de părinți pentru perioada din momentul decesului – 09 august 2012 până la 31 decembrie 2017, în sumă totală de 39867, 06 lei, s-a încasat de la SRL „Feodora” în beneficiul lui Ion Mardari prin intermediul tutorei Andrei Suprovici, diferența dintre prestațiile sociale pe care le-a primit și valoarea întreținerii ce era prestată de părinți pentru perioada din momentul decesului – 09 august 2012 până la 31 decembrie 2017, în sumă totală de 26697,57 de lei, fiind respinsă cererea privind încasarea din contul lui Vasile Enachi și Ion Rusu în beneficiul Tatianei Mardari și a lui Ion Mardari a diferenței dintre prestațiile sociale pe care le-au primit și valoarea întreținerii ce era prestată de părinți pentru perioada din momentul decesului – 09 august 2012 până la 31 decembrie 2017; s-a încasat din contul lui Ion Rusu în beneficiul Tatianei Mardari a prejudiciului moral în urma decesului părinților Nelea Mardari și Ion Mardari în mărime de 200000 de lei și în urma vătămării integrității corporale în sumă de 20000 de lei; s-a încasat din contul lui Vasile Enachi în beneficiul Tatianei Mardari a prejudiciului moral în urma decesului părinților Nelea Mardari și Ion Mardari în mărime de 200000 de lei și în urma vătămării integrității corporale în sumă de 20000 de lei; s-a încasat din contul lui Ion Rusu în beneficiul lui Ion Mardari, prin intermediul tutorei Andrei Suprovici a prejudiciului moral în urma decesului părinților Nelea Mardari și Ion Mardari în mărime de 200000 de lei; s-a încasat din contul lui Vasile Enachi în beneficiul lui Ion Mardari, prin intermediul tutorei Andrei Suprovici, a

prejudiciului moral în urma decesului părinților Nelea Mardari și Ion Mardari în sumă de 200000 de lei; s-a respins cererea lui Andrei Suprovici, Ion Mardari, Evdochiei Suprovici și Tatiane Mardari privind încasarea prejudiciului moral cauzat în urma decesului și în urma vătămării integrității corporale din contul SRL „Feodora”; s-a încasat în mod solidar din contul SRL „Feodora”, Vasile Enachi și Ion Rusu în beneficiul lui Andrei Suprovici cheltuieli de asistență juridică în mărime de 10000 de lei; s-a încasat din contul SRL „Feodora” în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 3496,93 de lei; s-a încasat din contul lui Vasile Enachi în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 400 de lei, iar din contul lui Ion Rusu în beneficiul statului taxa de stat în cuantum de 400 de lei.

La 11 aprilie 2019 SRL „Feodora”, reprezentată de avocatul Vasile Lupu a declarat apel împotriva hotărârii din 15 martie 2019 a Judecătoriei Ungheni, sediul Central, solicitând admiterea acestuia, casarea parțială a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri în partea dată prin care pretențiile înaintate împotriva SRL „Feodora” să fie respinse ca neîntemeiate.

Prin încheierea din 28 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost restituită cererea de apel depusă de SRL „Feodora” reprezentată de avocatul Vasile Lupu, din motiv că a fost depusă de o persoană care nu este în drept să declare apel. A fost restituită apelantei SRL „Feodora” din bugetul de stat prin intermediul Trezoreriei de Stat, taxa de stat în mărime de 2622,70 de lei, achitată la depunerea cererii de apel.

La 15 iulie 2019 SRL „Feodora” a declarat recurs împotriva încheierii din 28 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii instanței de apel cu punerea pe rol a cererii de apel, și examinarea acesteia.

În motivarea recursului recurenta a indicat dezacordul cu soluția instanței de apel, menționând că instanța urma mai întâi în condițiile art.368 alin. (1) Cod de procedură civilă, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului să pronunțe o încheiere de a nu da curs cererii de apel și să acorde apelantului un termen pentru înlăturarea neajunsurilor, or, în cazul dat apelantul avea să prezinte procura eliberată de SRL „Feodora” datată cu 03 septembrie 2018 prin care avocatului Vasile Lupu i se acordă inclusiv și împuternicirile de a contesta hotărârile judecătorești pe caz.

A susținut că emiterea încheierii de restituire a cererii de apel fără emiterea unei încheieri în condițiile art.368 alin. (1) Cod de procedură civilă lezează drepturile apelantului la un proces judiciar echitabil, îngrădind accesul liber la justiție, fapt ce contravine atât art.5, 15 Cod de procedură civilă cât și art.6 CEDO.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 28 mai 2019.

Recurenta a recepționat încheierea instanței de apel la 08 iulie 2019, fapt confirmat prin avizul de recepție (f.d.21 vol.II).

Astfel, recursul, declarat la 15 iulie 2019, este în termen.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii contestate.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Așadar, din conținutul recursului declarat de SRL „Feodora”, rezultă că, recurenta nu este de acord cu încheierea din 28 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care cererea de apel a fost restituită din motivul înaintării de către o persoană ce nu era în drept să declare apel.

La fel, s-a constatat și faptul că, pentru a se pronunța astfel, instanța de apel a reținut că, avocatul Vasile Lupu a depus cererea de apel în interesele SRL „Feodora”, fără a dispune de împuternicirile necesare, or, dreptul de a ataca hotărârea judecătorească urmează a fi menționat expres în mandat, sub sancțiunea nulității, fapt ce nu a fost la caz. Astfel, apelul a fost restituit din motiv că cererea de apel a fost depusă de o persoană care nu este în drept să declare apel.

În conformitate cu art. 360 alin. (1) lit. b) Codul de procedură civilă, sînt în drept să declare apel, reprezentantul în interesul apelantului, dacă este împuternicit în modul stabilit de lege.

În conformitate cu art.75 alin. (2) Cod de procedură civilă, procesele persoanelor juridice se susțin în instanță de judecată de către organele lor de administrare, care acționează în limitele împuternicirilor atribuite prin lege, prin alte acte normative sau prin actele lor de constituire, precum și de către alți angajați împuterniciți ai persoanei juridice, de către avocați sau avocați stagiați.

Instanța de recurs menționează că avocatul Vasile Lupu a depus cerere de apel în interesele SRL „Feodora” în baza mandatului seria MA nr. 1316167 din 03 septembrie 2018, semnat de către administratorul Societății, Valentin Percic, conform căruia a fost împuternicit cu dreptul de a reprezenta interesele în instanțele naționale, de a renunța total sau parțial la acțiune, de a încheia tranzacții de împăcare și de a înainta acțiune reconvențională (f.d. 123, vol.I).

Drept urmare, se atestă că din conținutul mandatului nu rezultă că avocatul ar fi fost împuternicit de a semna și depune cererea de apel, adică mandatul nu corespunde în acest sens prevederilor normelor procedurale și actelor guvernamentale.

Or, în conformitate cu art. 80 alin. (7) Cod de procedură civilă, împuternicirile date avocatului sau avocatului stagiar se atestă printr-un mandat, eliberat de reprezentat și certificat de avocat.

În conformitate cu art. 81 alin.(1) Codul de procedură civilă, împuternicirea de reprezentare în judecată acordă reprezentantului dreptul de a exercita în numele reprezentatului toate actele procedurale, cu excepția dreptului de a semna cererea și de a o depune în judecată, de a recurge la arbitraj pentru soluționarea litigiului, de a renunța total sau parțial la pretențiile din acțiune, de a majora sau reduce cuantumul acestor pretenții, de a modifica temeiul sau obiectul acțiunii, de a o recunoaște, de a recurge la mediere, de a încheia tranzacții, de a intenta acțiune reconvențională, de a transmite împuterniciri unei alte persoane, de a ataca hotărârea judecătorească, de a-i schimba modul de executare, de a amîna sau eșalona executarea ei, de a prezenta un titlu executoriu spre urmărire, de a primi bunuri sau bani în temeiul hotărîrii judecătorești, drept care trebuie menționat expres, sub sancțiunea nulității, în procura eliberată reprezentantului persoanei juridice sau în mandatul eliberat avocatului.

În conformitate cu art. 60 alin. (2) din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002, împuternicirile avocatului și ale avocatului stagiar se confirmă prin mandat. Formularul mandatului este un document de strictă evidență. Conținutul, forma și modul de utilizare a mandatului se aprobă de către Guvern.

Astfel, conform punctului 6 al Hotărârii Guvernului nr. 158 din 28 februarie 2013 cu privire la aprobarea formularului și modului de utilizare a mandatului avocatului și a avocatului stagiar, formularul mandatului avocatului conține următoarele elemente obligatorii: 1) pe recto se înserează: a) numărul și seria; b) denumirea biroului asociat de avocați; c) denumirea cabinetului avocatului; d) datele de contact; e) denumirea "MANDAT"; f) numele și prenumele avocatului; g) numărul licenței și data eliberării; h) numărul contractului de asistență juridică și data semnării; i) numărul deciziei coordonatorului Oficiului Teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat și data semnării; j) semnătura avocatului, certificată prin ștampilă; 2) pe verso se înserează: a) împuternicirile avocatului; a¹) numele și prenumele clientului b) semnătura clientului sau, după caz, a avocatului.

Respectiv, Colegiul menționează că, mandatul avocațional cu seria MA nr. 1316167 din 03 septembrie 2018, în baza căruia avocatul Vasile Lupu a depus prezentul apel, nu corespunde exigențelor legale menționate supra, or acesta pe verso nu are indicate expres împuternicirile acordate și anume de a ataca hotărârea judecătorească, deși acesta, în conformitate cu prevederile punctului 6 al Hotărârii Guvernului nr. 158 din 28 februarie 2013 cu privire la aprobarea formularului și modului de utilizare a mandatului avocatului și a avocatului stagiar, este un element obligatoriu al mandatului avocațional.

Or, în asemenea circumstanțe Colegiul este în imposibilitatea de a stabili cine a oferit împuterniciri de reprezentare în instanța de judecată, avocatului Vasile Lupu.

Totodată, punctul 8 al Hotărârii Guvernului nr. 158 din 28 februarie 2013 cu privire la aprobarea formularului și modului de utilizare a mandatului avocatului și a avocatului stagiar împuternicirile avocatului și ale avocatului stagiar, prevede că, împuternicirile avocatului și ale avocatului stagiar în procesul civil, stabilite conform art.81 din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, urmează a fi consemnate pe versoul mandatului sau, după caz, în procura întocmită la cererea clientului, în modul stabilit de lege. Dacă se întocmește o procură, avocatul sau avocatul stagiar va nota pe versoul mandatului textul "Conform procurii anexate" și va semna versoul mandatului în locul clientului. Împuternicirile avocatului sau ale avocatului stagiar stabilite în procură sunt valabile doar dacă aceasta se prezintă împreună cu mandatul.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră concluzia instanței de apel despre necesitatea restituirii cererii de apel, justă.

Or, în conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. d) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă cererea de apel a fost depusă de o persoană care nu este în drept să declare apel, cu excepția cazului în care cererea depusă de persoana asupra căreia a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară se referă la contestarea hotărârii privind instituirea măsurii de ocrotire judiciare.

În mandatul anexat la materialele cauzei dreptul avocatului Vasile Lupu de a ataca hotărârea judecătorească nu este prevăzut expres.

În urma normelor de drept citate se atestă faptul că avocatul Vasile Lupu prin mandatul anexat la materialele cauzei seria MA nr.1316167 din 03 septembrie 2018, nu a fost împuternicit de SRL „Feodora” cu dreptul de ataca hotărîrea primei instanțe, drept care urmează să fie expres specificat în mandat, sub sancțiunea nulității, după cum este statuat în art. 81 Codul de procedură civilă. Or, în conformitate cu art. 61 alin (1) Codul de procedură civilă, participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție respinge argumentul recurenteii cu privire la faptul că instanța de apel urma să nu dea curs cererii de apel în condițiile art.368 alin. (1) Cod de procedură civilă și să acorde un termen apelantului pentru a prezenta împuternicirile necesare, deoarece legea procesuală civilă acordă dreptul instanței de apel de a restitui cererea de apel fără a nu da curs cererii, în cazuri expres prevăzute de lege, astfel că în speță, instanța de apel corect a aplicat prevederile art.369 alin. (1) lit. d) Cod de procedură civil, or, cererea de apel a fost depusă de avocatul Vasile Lupu fără anexarea documentului care îi acordă acest drept.

Totodată, Colegiul consideră neîntemeiat argumentul recurenteii precum că prin restituirea cererii de apel i se îngrădește dreptul de acces la justiție. Or, recurentul nu a dat dovadă de diligență și bună credință în realizarea drepturilor sale, ca ulterior să invoce încălcarea dreptului de acces la justiție, în condițiile cînd personal nu și-a realizat obligațiunea relevată de legislația în vigoare.

Participanții la procesul de judecată odată ce au inițiat proceduri în justiție, urmează să-și asume un rol activ în derularea procesului, condiții ce nu se atestă la caz.

În susținerea opiniei enunțate, instanța de recurs reiterează prevederile art. 10 alin. (1) Codul de procedură civilă, care indică expres că, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Conform art. 56 alin. (2), (3) Cod de procedură civilă, participanții la proces se bucură de drepturi procesuale egale și au obligații procesuale egale, cu unele excepții stabilite de lege în dependență de poziția pe care o ocupă în proces. Participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Aplicând normele legale invocate mai sus la speță, Colegiul remarcă ca fiind indubitabilă obligația apelantei de a prezenta instanței confirmarea împuternicirilor sale de reprezentare, această obligație fiind stabilită de lege și urmărind scopul unei bune administrări a justiției în Republica Moldova.

Luând în considerație cele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție concluzionează că argumentele invocate în recurs sînt neîntemeiate fapt pentru care recursul declarat de către SRL „Feodora” urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție
d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Feodora”.

Se menține încheierea din 28 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Andrei Suprovici, Evdochia Suprovici, Ion Mardari, Tatiana Mardari împotriva lui Vasile Enachi, Ion Rusu, Societății cu Răspundere Limitată „Feodora”, intervenient accesoriu Compania de Asigurări „Grawe Carat Asigurări” Societate pe Acțiuni cu privire la încasarea prejudiciului material și moral.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Victor Burduh

Galina Stratulat